

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/235
KARAR NO : 2021/282
KARAR TR : 03/05/2021

ÖZET: **ÖZET:** Sigortalı aracın u radı ı hasarı ödeyen sigorta irketinin, zararın idarece giderilmesi istemiyle açtı ı davanın, ADL YARGI YER NDE çözümlenmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : HDI Sigorta A. .
Vekili : Av. B.B. I.
Davalı : Karayolları Genel Müdürlü ü

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Davacı vekili, 18/09/2018 tarihinde sürücü A.Y.'nın sevk ve idaresindeki sigortalı 55 .... plaka sayılı kamyon ile, Sarıcakaya İlçesi istikametinden Nallıhan İlçesi istikametine seyir halinde iken, kaza yerine gelindi inde, menfez üstü sathı kaplama malzemesindeki iki ayrı yerdeki çökme sonucu kamyonun geçi i esnasında sol arka ta ıyıcı kolun kırılması ve aracın devrilmesi neticesinde maddi hasarlı trafik kazası meydana geldi ini; bu kazanın olu umunda kaza sonrası trafik ekiplerince tanzim edilen kaza tespit tutana ına göre yol yüzeyindeki bozulma nedeni ile yolun yapım ve bakımından sorumlu bulunan Karayolları 43. b. efli inin 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 13. maddesi kuralını ihlal etti inin tespit edildi ini; sigortalı araçta bulunan 57.884,45 TL'lık zarar miktarının 11/12/2018 tarihinde müvekkili irket tarafından ödendi ini; davalı tarafın kazanın meydana gelmesinde kusurlu oldu unu; sorumlulu unda bulunan yol üzerindeki alt yapısal faaliyetlerinde gerekli önlem, bakım ve onarım i lerini layıkıyla yerine getirmede ini; sigortalı araçta vuku bulan zararlardan sorumlu oldu unu ileri sürerek, imdilik 57.884,45 TL'nin ödeme tarihi olan 11/12/2018 tarihinden itibaren i leyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmı tır.

II. UYU MAZLI A L K N BA VURU SÜREC

A. dari Yargıda

2. **Ankara 4. dare Mahkemesinin 31/01/2019 tarihli ve E.2019/46, K.2019/195 sayılı dosyasında,** davada 2918 sayılı Kanunun 19/01/2011 tarihinde yürürlü e giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesinin 08/12/2011 tarihli ve E.2011/24, K.2011/160 sayılı kararı gözetildi inde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında can ve mal güvenli i yönünden trafik düzeninin sa lanarak trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadı ı ve Kanun'un, trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlölükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kurulu ları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalı ma usullerini kapsadı ı, dolayısıyla olu an trafik kazası nedeniyle açılacak davalarının görüm ve çözümünde adli yargı mercilerinin görevli oldu u sonucuna

varılmı , 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-(a) maddesi uyarınca görev yönünden reddine karar verilmi , bu karar kesinle mi tir.

3. Davacı vekili bu kez aynı istemle adli yargı yerinde dava açmı tır.

B. Adli Yargıda

4. **Ankara 14. Asliye Hukuk Mahkemesinin 20/03/2019 tarihli ve E.2019/184, K.2019/200 sayılı dosyasında**, Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 04/11/2015 tarihli ve E.2015/17-731, K.2015/2366 sayılı kararı ile "*davalının hizmet kusuruna dayalı zararın tazmini için açılan eldeki davanın bir tam yargı davası olması nedeniyle davada idari yargı mercileri görevli oldu undan yerel mahkemece dava dilekçesinin yargı yolu bakımından reddine karar verilmesi gerekirken önceki kararda direnilmesi usul ve yasaya aykırıdır.*" denilmek suretiyle hizmet kusuruna dayanılarak açılan davalarda idari yargının görevli oldu unun belirtildi i gerekçesiyle davanın yargı yolu caiz olmadı ından bahisle, HMK'nın 114/1-b maddesi gere ince dava artı yoklu undan usulden reddine karar verilmi , bu karar kesinle mi tir.

5. Davacı vekili idari ve adli yargı yerlerince verilmi olan görevsizlik kararları nedeniyle olu tu unu ileri sürdü ü olumsuz görev uyu mazlı ının giderilmesi istemiyle ba vuruda bulunmu tur.

III. LG L HUKUK

A. Mevzuat

6. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 1. maddesinde, Kanun'un amacının karayollarında can ve mal güvenli i yönünden trafik düzenini sa layacak ve trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek oldu u; "*Kapsam*" ba lıklı 2. maddesinde, bu Kanun'un trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlölükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kurulu ları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalı ma usulleri ile di er hükümleri kapsadı ı ve bu Kanun'un karayollarında uygulanaca ı belirtilmi tir.

7. 2918 sayılı Kanun'un, "*Karayolları Genel Müdürlü ünün görev ve yetkileri*" ba lıklı 7. maddesi öyledir:

" Karayolları Genel Müdürlü ünün bu Kanunla ilgili görev ve yetkileri unlardır:

a) Yapım ve bakımdan sorumlu oldu u karayollarında can ve mal güvenli i yönünden gerekli düzenleme ve i aretlemeleri yaparak önlemleri almak ve aldirmek,

b) Tüm karayollarındaki i aretleme standartlarını tespit etmek, yayınlamak ve kontrol etmek,

c) (Mülga: 17/10/1996-4199/47 md.)

d) Trafik ve araç tekni ine ait görü bildirmek, karayolu güvenli ini ilgilendiren konulardaki projeleri incelemek ve onaylamak,

e) Yapım ve bakımından sorumlu oldu u karayollarında, ç i leri Bakanlı ının uygun görü ü alınmak suretiyle, yönetmelikte belirlenen hız sınırlarının üstünde veya altında hız sınırları belirlemek ve i aretlemek,

f) Trafik kazalarının olu nedenlerine göre verileri hazırlamak ve karayollarında, gerekli önleyici teknik tedbirleri almak veya aldirmek,

g) Yapım ve bakımından sorumlu oldu u karayollarında trafik güvenli ini ilgilendiren kav ak, durak yeri, aydınlatma, yol dı ı park yerleri ve benzeri tesisleri yapmak, yaptırmak veya di er kurulu larca hazırlanan projeleri tetkik ve uygun olanları tasdik etmek,

h) Yetkili birimlerce veya trafik zabıtasınca tespit edilen trafik kaza analizi sonucu, altyapı ve yolun fiziki yapısı ile i aretlemeğe dayalı kaza sebepleri göz önünde bulundurularak önerilen gerekli önlemleri almak veya aldırarak,

i) (Mülga: 3/5/2006 – 5495/4 md.)

j) (De i ik: 17/10/1996-4199/5 md.) Trafik zabıtasının görev ve yetkileri saklı kalmak üzere Bu Kanunun 13,14,16,17,18,47/a ve 65 inci maddeleri hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında suç veya ceza tutana ı düzenlemek; 47 nci maddenin (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen kural ihlallerinin tespiti halinde, durumu bir tutanakla belirlemek ve gerekli i lemin yapılması için en yakın trafik kurulu una teslim etmek,

k) (Ek:18/10/2018-7148/14 md.) Bu Kanunun 31 ve 49 uncu maddeleri kapsamında tako raf ve çalı ma-dinlenme süreleri yönünden karayolları denetim istasyonlarında denetim yapmak ve trafik idari para cezası karar tutana ı düzenlemek,

l) (Ek:29/11/2018-7153/9 md.)(5) Otoyolların habitatları böldü ü yerlerde Do a Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlü ü ün görü ünü alarak yaban hayvanlarının geçi lerine izin verecek menfez, ekolojik köprü ve benzeri tesisleri yapmak,

m) (Ek:29/11/2018-7153/9 md.)(5) Otoyollarda yaban hayvanlarından kaynaklanacak trafik kazalarını önlemek maksadı ile kafes tel çit yapmak,

n) (Ek:29/11/2018-7153/9 md.)(5) Yaban hayvanlarının muhtemel ya am alanlarının bulundu u bölgelerdeki karayollarında uyarıcı levhalara yer vermek,

o) (Ek:24/12/2020-7261/23 md.)(6) Gürültü eylem planı ve bisiklet master planları göz önünde bulundurularak ve Çevre ve ehircilik Bakanlı ının görü ü alınarak, trafik güvenli inin ve teknik ko ulların sa landı ı mevcut yollarda ve yeni yapılacak olan yapım ve bakımından sorumlu oldu u karayollarının kenarına bisiklet yolu ile gürültü bariyeri yapmak,

p) (Ek:24/12/2020-7261/23 md.)(6) Trafik güvenli inin ve teknik ko ulların sa landı ı yerlerde, banketleri bisiklet eridi olarak i aretleyerek bisiklet ve elektrikli skuter kullanımına uygun hale getirmek,

r) Bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılma ı olan yönetmeliklerle verilen di er görevleri yapmaktır.

(Son fıkra Mülga : 28/3/1985 - 3176/16 md.)"

8. Kanun'un, 19/01/2011 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesiyle de i ik 110. maddesi öyledir:

" leteni veya sahibi Devlet ve di er kamu kurulu ları olan araçların sebebiyet verdi i zararlara ili kin olanları dâhil, bu Kanundan do an sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumlulu a ili kin davalar, sigortacının merkez veya ubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulundu u yer mahkemelerinden birinde açılabilen i gibi kazanın vuku buldu u yer mahkemesinde de açılabilir."

9. Aynı Kanun'un Geçici 21. Maddesi öyledir:

"Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ili kin hükmü, yürürlü e girdi i tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek dare Mahkemesinde açılma ı bulunan davalara uygulanmaz."

B. Yargı Kararları

10. 2918 sayılı Kanun'un 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz ba vuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, u gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemi ve iptal istemini oy birli iyle reddetmi tir:

"... Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmesi ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklıdır. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. tiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin askerlik ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. tiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu eridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. dare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. tirazın reddi gerekir..." (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk inceleme

11. Uyuşmazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/05/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idari ve adli yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı olduğu, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yöntemle uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin ilkinin lemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın incelenmesi

12. Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇETİÇ'in davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gerek görüldüğü anlaşıldı:

13. Dava; meydana gelen trafik kazası neticesindeki zararın, davalının kusuru nedeniyle oluştuğundan bahisle, tazmini istemiyle açılmıştır.

14. Anayasa Mahkemesinin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, kanun koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan da an tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibarıyla görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158. maddesi uyarınca, ba ta Uyuşmazlık Mahkemesi olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesinde dir.

15. Bu durumda, 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesinin iaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliğini yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanun'un, trafik ile ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kurulları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

16. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Ankara 14. Asliye Hukuk Mahkemesinin 20/03/2019 tarihli ve E.2019/184, K.2019/200 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Ankara 14. Asliye Hukuk Mahkemesinin 20/03/2019 tarihli ve E.2019/184, K.2019/200 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

03/05/2021 tarihinde, Üye Ahmet ARSLAN'ın KARARI OYU ve OY ÇOKLUĞU KESİN OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
Ükrü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Bırol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KARAR

darenin kendi kurulu Kanunu'nda belirlenen ve 2918 sayılı Kanun'da tekrarlanan görevlerinden, yani; yol yapım, bakım, işletme, trafik güvenliğini sağlamak amacıyla yürütülen kamu hizmetlerinden kaynaklanan hukuki sorumluluğunun idare hukuku ilke ve kurallarına göre belirlenmesi; uyuşmazlığın, özel hukuktaki araç işletmenin hukuki sorumluluğundan değil, davalı idare tarafından görevlerinin tam ve eksiksiz yerine getirilmediği, dolayısıyla yürütülen hizmetlerin kusurlu işletildiği, meydana gelen zararda hizmet kusuru bulunduğundan iddiasından kaynaklanması karârında uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görevinde bulunduğundan sonucuna ulaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyorum.

Üye
Ahmet ARSLAN